

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ŁÓDZKIEGO STOWARZYSZENIA
NA RZECZ POROZUMIENIA Z EUROPA
"Wychowanie ucznia promującego zdrowy styl życia"

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2002r. Nr 51, póź. 458)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2002r. Nr 10, póź 96)

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr.111, poz.535)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, póź. 537)

Ustawa z dnia 26 października 19 82 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 35, póź 230 tekst: ost. zm. 2002.06.25 Dz.U.02.84.763)

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 75, póź. 468)

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. Nr 1, póź. 55)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz.U. z 2002r. Nr 51, póź. 458)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych oraz ramowego statutu tych poradni (Dz.U. Nr 13, póź 109)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 13, póź 109)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie odrębnych form działalności profilaktyczno-wychowawczej dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz.U. Nr 19, póź 100)

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.

Tworzeniu Programu profilaktyki szkolnej towarzyszyło przekonanie, że:

1. Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje usuwanie lub zmniejszanie czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących.
2. Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka.
3. Profilaktyka pierwszorzędowa polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia.
4. Program profilaktyki szkolnej to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w ich rozwoju i interwencji w sytuacjach pojawiających się zagrożeń.
5. Program profilaktyki szkolnej obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania i Programu wychowawczego szkoły, gdy realizowane są ogólne zadania szkoły, a także działania specyficzne dla profilaktyki.
6. Program profilaktyczny będzie skuteczny wraz z dopełniającymi go regulaminami szkolnymi, zwyczajami oraz ogółem przyjętych norm szkolnych.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ SPOŁECZNYCH

Rada pedagogiczna

1. Określa zadania w ramach profilaktyki.
2. Określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych.
3. Dokonuje analizy działalności profilaktycznej.

Nauczyciele

1. Współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych.
2. Wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i poradnie specjalistyczne
3. Doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych.

Wychowawca klasy

1. Integruje zespół klasowy.

2. Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.
3. Wyposaża ucznia w umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
4. Realizuje zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami lub opiekunami prawnymi uczniów.

Dyrekcja szkoły

1. Monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga w zakresie profilaktyki.
2. Diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki.
3. Współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki.
4. Inicjuje, organizuje i współorganizuje przedsięwzięcia określone w Programie szkolnej profilaktyki.

Rodzice

1. Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony wychowawców klas, pedagoga i szkolnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki.
2. Wnioskują do odpowiednich organów w sprawach nauczania specjalnego, indywidualnego, zajęć rewalidacyjno - wychowawczych.

Organ prowadzący

1. Decyduje o zatrudnianiu i wymiarze czasu pracy pedagoga, psychologa, logopedy i innych specjalistów zgłaszanych w ramach zaistniałych potrzeb profilaktycznych.
2. Współuczestniczy w wyposażeniu szkoły w pomoce dydaktyczne i środki niezbędne do realizacji programu.

Organ nadzoru pedagogicznego

1. Wspiera w opracowaniu narzędzi ewaluacji.
2. Informuje o nowościach i formach doskonalenia związanych z profilaktyką w szkole.
3. Umożliwia wymianę doświadczeń w zakresie tworzenia, realizacji i ewaluacji programu.

ZASADY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Sformułowanych na podstawie projektu Standardów jakości pierwszorzędowych programów profilaktycznych realizowanych w szkole i placówce oświatowej, autorstwa Krzysztofa A. Wojcieszka i Joanny Szymańskiej.

Bezpieczeństwo uczestników

1. Respektowanie podmiotowości uczestników.
2. Poszanowanie ich godności i indywidualności.
3. Ochrona prywatności i zapewnienie dyskrecji.
4. Uwzględnianie wieku i poziomu rozwoju uczestników.
5. Uwzględnianie systemu wartości i stopnia wrażliwości.
6. Realizatorzy działań powinni posiadać przygotowanie pedagogiczne.

Adekwatność oddziaływań

1. Powinny być maksymalnie dostosowane do potrzeb i problemów odbiorców i mieć wyraźnie określonego adresata.
2. Działania powinny być zgodne aktualnym stanem wiedzy z dziedziny, której dotyczą.

Rzetelność

1. Informacje powinny być prawdziwe, rzetelne i w pełni wiarygodne.
2. Informacje powinny być dostosowane do poziomu intelektualnego, emocjonalnego i społecznego adresata.
3. Informacje powinny uwzględniać poziom już posiadanej wiedzy.
4. Powinny być rzeczowe.
5. Informacje dotyczące zagrożeń nie mogą być zbyt szczegółowe by nie zadziałać jak instruktaż nieprawidłowych zachowań

Głębokość i czas trwania

1. We współczesnej profilaktyce proponuje się, jako bardziej skuteczny model głębszego oddziaływania oparty o koncepcję czynników ryzyka i czynników chroniących.
2. Za najbardziej skuteczne przyjmuje się działania zintegrowane z programem wychowawczym i dydaktycznym szkoły.
3. Czas trwania oddziaływań i ich intensywność zależy od zdiagnozowanego wcześniej stopnia zagrożenia.

CELE PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Niwelowanie zagrożeń środowiska.
2. Przygotowanie do samodzielności.
3. Promowanie zdrowia.

ZADANIA PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Utrwalanie i wskazywanie zasad bezpieczeństwa w ruchu ulicznym, w drodze do i ze szkoły.
2. Znajomość zasad w kontaktach z osobą obcą.
3. Znajomość zasad odpowiedniego zachowania się w kontaktach ze zwierzętami bezpańskimi, dzikimi i niebezpiecznymi.
4. Zapewnienie uczniom możliwości spędzania czasu wolnego.
5. Zapoznanie z zasadami higieny wolnego czasu.
6. Promowanie zdrowego trybu życia, zdrowego żywienia.
7. Pomoc w przejściu do kolejnego etapu kształcenia.
8. Realizacja programów profilaktycznych.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Zadanie	Forma realizacji	Klasa	Odpowiedzialny
Niwelowanie zagrożeń środowiska			
I. Bezpieczna droga do i ze szkoły			
Przypomnienie podstawowych zasad ruchu drogowego	Spacer, ćwiczenia praktyczne, zabawy orientacyjne, gry komputerowe	I - VI	Wychowawcy klas, nauczyciel informatyki, policjant
Poznanie znaków drogowych	Prezentacja plansz, film, pogadanka, spacer po okolicy, programy komputerowe	I - III	Wychowawcy klas, nauczyciel informatyki
Kodeks drogowy rowerzysty	Ćwiczenia teoretyczne i praktyczne, egzamin na kartę rowerową	IV - VI	Ośrodek Ruchu Drogowego, nauczyciel techniki
Akcja „Odblaskowy i widoczny”	Film, zabawy i gry komputerowe, spotkanie z policjantem	I - VI	Wychowawcy klas, nauczyciel informatyki, nauczyciel techniki, policjant lub strażnik miejski
II. Zasady zachowania się w kontakcie ze zwierzętami bezpańskimi, dzikimi i niebezpiecznymi			
Poznanie podstawowych objawów występujących u zwierząt zarażonych wścieklizną i innymi chorobami	Pogadanka, film	I - VI	Wychowawcy klas, lekarz weterynarii
Wskazanie zachowań prowokujących wobec zwierząt	Pogadanka, film, scenki dramowe	I - VI	Wychowawcy klas
Zasady zachowania w bezpośrednim kontakcie z niebezpiecznym zwierzęciem	Ćwiczenia praktyczne	I - VI	Pielęgniarka, lekarz
Zasady postępowania w razie pogryzienia przez zwierzęta	Pogadanka, film	I - VI	Pielęgniarka, lekarz
III. Zapewnienie uczniom możliwości spędzania czasu wolnego			
Organizacja zajęć pozalekcyjnych oraz w czasie ferii	Zajęcia sportowe, artystyczne,	I - VI	Dyrektor szkoły

	informatyczne		
Przygotowanie do samodzielności			
I. Pomoc w przejściu do kolejnego etapu kształcenia			
Spotkania uczniów klas trzecich i szóstych z uczniami klasy IV i gimnazjalistami	Panel dyskusyjny	III, VI	Dyrektor, wychowawcy klas
Organizacja wyjazdów uczniów klasy VI do wybranych gimnazjów	Wycieczka	VI	Dyrektor, wychowawca klasy
Zapoznanie dzieci z obowiązującym strojem w odniesieniu do konkretnych sytuacji	Pogadanki, pokazy, prace plastyczne	I - III	Wychowawcy klas
Prezentacja właściwych postaw podczas uroczystości klasowych, szkolnych, w środowisku lokalnym	Ćwiczenia praktyczne	I – III	Wychowawcy klas
Przeprowadzenie lekcji manier i dobrego wychowania	Pokazy, ćwiczenia, praca z książką	I - VI	Wychowawcy klas, nauczyciel techniki
Zasady zachowania w środkach komunikacji masowej i obiektach kultury	Wycieczki, film, pogadanka, ćwiczenia praktyczne	I - VI	Wychowawcy klas, nauczyciele plastyki, techniki, muzyki
Promowanie zdrowego trybu życia			
I. Zdrowa żywność			
Uświadamianie rodzicom i dzieciom roli zdrowych produktów w prawidłowym rozwoju organizmu	Pogadanka	I - III	Pielęgniarka, lekarz, wychowawcy klas
Prezentacja piramidy zdrowia	Pokaz pogadanka	I – VI	Pielęgniarka, wychowawcy klas, nauczyciele przyrody i techniki
Przeprowadzenie akcji „Jemy wspólnie drugie śniadanie”		I – III	Wychowawcy klas
II. Zasady higieny wolnego czasu			
Poznanie zasad właściwej pracy przy komputerze	Pogadanka, ćwiczenia praktyczne	I - VI	Wychowawcy klas, nauczyciel informatyki
Zasady korzystania z innych	Pogadanka, ćwiczenia	I – VI	Wychowawcy

urządzeń multimedialnych	praktyczne		klas, nauczyciel techniki
Zachęcanie uczniów do uprawiania sportu	Zapoznanie uczniów i rodziców z ofertą MOSIR – u	I - VI	Dyrektor, nauczyciel wychowania fizycznego
Prezentacja łódzkiej oferty kulturalnej	Plakaty, informatory	I - VI	Nauczyciele przedmiotowi
Zapoznanie uczniów z prawidłową organizacją dnia	Pogadanka, ćwiczenia praktyczne	I - VI	Wychowawcy klas

EWALUACJA PROGRAMU

Oceny efektów realizacji Programu Profilaktyki Szkolnej, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej podsumowujących pracę w roku szkolnym. Ocenie poddawane są następujące elementy:

1. Realizacja programów profilaktycznych.
2. Innowacje i projekty wychowawcze w zakresie profilaktyki.
3. Występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych i czynników chroniących.
4. Tematyka pedagogizacji rodziców uczniów.
5. Udział nauczycieli w formach zewnętrznego doskonalenia.
6. Realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniach poradni psychologiczno – pedagogicznej i poradni specjalistycznych.
7. Realizacja tematyki profilaktyki zawartej w planach pracy wychowawców klas.